

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 42. Caroli VI. Imperatoris circumspectio circa Constitutionis Unigenitus observantiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

Sæc. XVIII. A. C. 1721. atro carbone sit notanda, hanc in rem Regii iudices quasdam extraxere propositiones, demum die decima quinta ejusdem Mensis conclusum est, Episcoporum Parisiis agentium conventum esse celebrandum, in quo hæc epistola damnaretur.

§. XLII.

Caroli VI. Imperatoris circumspectio circa Constitutionis observantiam.

Hist. univ.
tom. 8.
Period. II.
c. 1. p. 536.

Enimvero præfati Episcopi datis Viennam literis Clerum, Proceres, populumque in pertinaciæ suæ societatem pertrahere, atque accedentibus Germaniæ Ecclesiis factioni suæ pondus adjicere laborabant; nec prorsus inanis erat eorum spes; quamvis enim Constitutio *Unigenitus* Treviri, Coloniae Leodii, & Mechliniæ in Belgio sollemniter fuisset recepta, non deerant tamen ex Ecclesiasticis nonnulli, qui contradicendi cupidine abstracti, motus commutare incæperant, mox tamen Præfatum auctoritate compressi. Pendebat adhuc apud Curiam Bruxellensem causa Guilielmi de Roost Canonici & Plebanus Ecclesiæ Metropolitanæ Mechliniensis qui apud suum Archiepiscopum Theobaldum Philippum de Bouffu delatus erat quod

quod Bullam *Unigenitus* acceptare recu-
 sare. Hic ergo coram præfato Archiepi-
 scopo comparere iustus. cum censuram
 suspensionis sibi imminere vereretur,
 Bruxellensi Curie Cæsareæ die tertia
 Novembris libellum supplicem obtulit,
 in quo rationes, quibus ab acceptanda
 & subscribenda Constitutione concien-
 tiæ suæ stimulis absterreretur, exposuit,
 caussatus, hanc Constitutionem in nullo
 Cæsaris Tribunali fuisse recognitam,
 nec regio Placet firmatam, aliunde
 a Franciæ Parlamento, Parisiensi Uni-
 versitate, & Episcopis quibusdam, Pa-
 rochis ac Religiosis nonnisi cum re-
 strictionibus fuisse receptam, atque ab
 ea utpote Episcoporum auctoritati, Re-
 gum juribus & securitati, atque Ec-
 clesiæ libertatibus contraria fuisse ap-
 pellatum, proin ferventibus adhuc his
 diffidiis imprudentissimum fore, si ipse
 Cæsaris iudicium præveniret, accep-
 tando hanc Bullam &c. Verum Se-
 natus Archiepiscopi iudicium desuper
 requisivit, hic vero habito Capitulo a
 Plebano petiit, utrum Constitutionem
 admitteret, eo autem respondente,
 causam suam esse delatam ad Senatum
 Cæsareum Archiepiscopus die quinta
 ejusdem Mensis Plebanum, ut ad diem
 decimam per seipsum compareat, iussit,
 publicatis hisce literis: *Cum Nobis Pro-*

Sæc. XVIII.
 A. C. 1721.

Sæc. XVIII. motor Curia nostræ exposuerit, constari
 A. C. 1721. D. Guilielmum van Roost, non obstantibus
 multifariis, paternis, & amicabilibus ad-
 monitionibus eidem factis Bullam Unigeni-
 titus in omnibus Diœcesibus nostris debite
 receptam & publicatam acceptare renuissè,
 & ob hoc a Nobis petierit, & de consilio
 & assensu R. R. D. D. Deputatorum Ca-
 pituli nostri Metropolitani obtinuerit has
 literas nostras citatorias, mandamus, ut ci-
 tetis personaliter peremptorie coram Nôbis
 ad diem Jovis proximam in Palatio nostro
 Archiepiscopali D. Guilielmum &c. super
 eo, quod præfatam Bullam hucusque ac-
 ceptare renuisset cum gravi Christi fidelium
 scandalo & obloquio, & conclusionè in-
 sumenda aliis latius deducendis, quid vide-
 bitur responsurus. Interim eundem Van
 Roost provisionaliter suspendimus a Divinis
 ut Pastoralibus functionibus, donec vel præ-
 fatam Bullam acceptaverit, vel responsione
 personali ejus visa aliter ordinaverimus.
 Hanc tamen suspensionem Lovanii Van-
 Espen, & Bauwens Doctores ob non ser-
 vatum ordinem Judiciale, & Plebano
 nec juridice ante censuram citato, &
 audito esse nullam die vigesima sexta
 censuerunt, quapropter supremæ Cu-
 riæ Brabantinæ octo Advocati, Bru-
 xellis die tertia Decembris declararunt
 se ob horum rationes ejusdem quoque
 cum eis esse opinionis. Quarta etiam
 die

die ejusdem Mensis quatuor Flandricæ Sæc. XVIII.
 Curie Advocati pronuntiarunt, quod A. C. 1721.
 Archiepiscopi censura sit nulla, eo quod
 adhuc saltem dubium sit, an hic Ple-
 banus deliquerit, ac propterea ab Ar-
 chiepiscopo censura lata sit *provisionali-
 ter, donec &c.* nec ipse etiam pro recusante
 haberi possit, eo quod jam tunc Cæsar
 de hac causa cognoscere cæpisset, Ple-
 bani ergo renitentia tantum in Capi-
 tulo pro legitima temporisatione ad ex-
 plorandam mentem sui Principis haberi
 debeat, an & quomodo voluntati sui
 Archiepiscopi parere teneatur, & sic
 perplexus, cum simul spirituali & laicæ
 potestati obedire non potuerit, impru-
 dentissime egisset, si proprio motu ad
 acceptandam Bullam se determinasset
 &c. Idem etiam Judicium contra eun-
 dem Archiepiscopum hi Advocati die
 vigesima prima Julii in causa citati &
 suspensi P. Hieronymi Zegeri Presbyteri
 Congr. Oratorii tulerunt. Haud leves
 adhuc dum turbas concitaverat causa
 Domini Casparis Josephi Haggen Fa-
 cultatis Juridicæ Colonienfis Decani,
 quem Nuntius Apostolicus Buffyus ob
 ejusmodi causam Decanatu spoliari,
 ab eoque sigilla, Annales & claves ad
 Archivum Facultatis sub pœna pecu-
 niaria reddi jussit, atque ad excom-
 municationem progressus est, quæ ta-

Sæc. XVIII. men Nuntii decreta Josephus Imperator
A. C. 1721. abolevit, & Doctoribus injunxit sub
 gravi pœna, ut acta omnia coram Nuntio producta repetant, & unacum Decretis hujus causæ inde emanatis retractari faciant. Postquam vero Elector Colonienſis tum Leodiensſis Episcopus in suo Consistorio, cui præerat celeberrimus Doctor Le Droux Clericos, qui Constitutionem acceptare renuebant, censuris perstringeret, Hoffreumontius Parochus Grassanus questum Viennam ibat, & a Consilio Aulico extorquebat votum, vi cujus Imperator rogabatur, ut edito diplomate in Imperio, & Belgio prohiberet, ne Constitutio *Unigenitus* tanquam lex Ecclesiæ observaretur, ac ne ullus propter eam ibidem vexaretur. Mense Augusto Imperator falsa investiti Inquisitionis tribunalis accusatione deceptus annuit, decretumque his verbis condidit: *Publica resolutio Cæsarea, Et approbat votum Consilii Aulici: fiat expeditio.* Tandem vero die nona Septembris rescriptum Cæsareum ad Electorem Colonienſem directum est, in quo Imperator ab ipsomet Electore percipere voluit, quam ob causam in Leodiensi sua Diœcesi circa Bullam *Unigenitus* Inquisitionis Tribunal erexerit, & suis Ecclesiasticis inhibuerit, ne apud Cæsarem jus suum pro-

prosequerentur, & quoniam Elector Sæc. XVIII.
 respondisset, quod ejusmodi tribunal A. C. 1721.
 non erexerit, sed duntaxat tribunal
correctionis Præsidi suo Vicario Generali
 Domino LeDroux, & cum causæ ibidem
 agitandæ mere essent Ecclesiasticæ, eas
 ad sæcularem Curiam esse deferendas
 haud crediderit; Imperator Electorem
 rogabat, ut sublatis censuris per suum
 Vicarium pronuntiatis intra bimestre,
 quæ inde fuissent secuta, rescriberet.
 Attamen ex ipsis turbis Imperator hoc
 malum facile latius extendi posse veri-
 tus, ut non modo remotas, sed vici-
 nas quoque suas a Gallici schismatis
 propagandi periculo immunes servaret,
 summopere sollicitus erat, quamvis
 enim Viennæ hæc Constitutio, perinde
 acsi nunquam exstitisset, respiceretur,
 nullaque desuper controversia agitare-
 tur, eoquod omnes, quin de illius ar-
 gumento solliciti essent, sincere eam re-
 ceperint, exceptis paucissimis, qui de
 ea, ne sibi negotium facessant, satis
 caute loquebantur, nihilominus con-
 sueto contagionis vitio, quæ etiam re-
 motas non nunquam Provincias infi-
 cere solet, indies magis disputandi, ca-
 villandique ardor invalescere cæperat:
 Quapropter Imperator tranquillitatem
 publicam, fideique puritatem in suis
 conditionibus conservare intentus, prohi-
 buit,

Sæc. XVIII. A. C. 1721. buit, ne ejus subditi sese ejusmodi controversiis ingererent, sed Ecclesiarum Rectores eis nonnisi doctrinam a Majoribus receptam proponerent. Insuper suo in Curia Romana Oratori Michaeli Friderico Cardinali de Altham mandatis dedit, ut neo - electo Pontifici Innocentio XIII. declararet, Cæsarem non sine magno sui mærore percepisse, in Coloniensi, Trevirensi, Leodiensi, Mechliniensi aliisque circumvicinis Diæcesibus quosdam Ecclesiasticos Judices a nonnullis improvidis ac indiscreto Religionis Zelo abreptis eo induci, ut per insolitam, immaturam, rigidamque Inquisitionis viam incedentes, ante omnia ex moribus, libundis, aut pro Sacro Pœnitentiæ tribunali sese sistentibus, tam Viris quam mulieribus, doctis ac rudibus, sciscitentur, quid de Constitutione Clementis XI. sentiant? eos vero, quos se hujus decreti ignaros profiterentur, sine absolutione Sacramentali etiam in mortis articulo dimittant: inde veram aversionem, odiumque in Ecclesiasticos, & piorum offensionem oriri, perversos autem in sua malitia obdurescere: Imperatorem igitur, utpotè supremum Imperii Caput, totiusque ac præcipue Germanicæ Ecclesiæ Advocatum ac Protectorem haud ultra

„tolerare posse, ut latius indies serpens Sæc. XVIII.
 „hoc malum majores ageret radices, A. C. 1721.
 „eapropter illum suo Oratori præcepisse,
 „ut Sanctitati suæ præcipue in præfenti
 „rerum vicissitudine toto rationum pon-
 „dere ob oculos poneret, periculosum,
 „ac nullatenus consuetum esse, ut præ-
 „fati Archipræsules atque Episcopi in
 „promulganda & urgenda præfata Con-
 „stitutionis observantia tam asperis me-
 „diis hucusque arreptis in ea tempo-
 „rum iniquitate, ubi aliunde tam cre-
 „bra religionum diffidia fervent, uti
 „pergerent. Certum insuper esse, quod
 „Sedis Apostolicæ auctoritas in sacro
 „Romano Imperio illæsa semper per-
 „mansura sit, si præfatis Ecclesiasticis
 „immaturo nimis Zelo inflammatis
 „Pontificis auctoritate hac in re debiti
 „limites nulla mora præscribantur, ru-
 „disque ac inexpertus populus, qui
 „aliunde Ecclesiæ Catholicæ præceptis
 „promptissimo animo obtemperat, in
 „conscientiæ tranquillitate dies suos
 „transigere permittatur; hac via non
 „modo Imperii Status sed etiam hære-
 „ditarias Austriacæ Domus Provincias
 „deinceps in Christiana pace conservari
 „posse; ad id verò Cæsaream suam Ma-
 „jestatem ex Imperialis officii debito,
 „Imperii Constitutionibus, ac pietate
 „& affectu erga Christiano-Catholicam
 „Eccle-

Sæc. XVIII. „Ecclesiam obstringi, secus Cæsaream
 A. C. 1721. „suam Majestatem compulsam iri, ut
 „pro sua auctoritate sibi tanquam Im-
 „peratori ac Domino territoriali com-
 „petente remedium opponeret.„ Hæc
 Cæsaris declaratio suo haud caruit ef-
 fectu; fervor enim intempestivus ejus-
 modi Præsulum ad debitæ moderatio-
 nis limites tam feliciter restringebatur,
 ut exortæ contentiones in suo ferme ortu
 suffocarentur, & nihilominus pertinaces
 debitis multarentur pœnis, ac pro-
 pterea Gerardo Nandrin Vicarius Leo-
 diensis Parochiam Cuilletanam, ad
 quam jam anno priori nominatus erat,
 conferre denegabat, etsi rursus ad Cæ-
 saream appellasset.

§. XLIII.

*Summi Pontificis responsum ad hæc
 Cæsaris declarationem.*

Dorsmann.
l. c. p. III.
 & 143.

Altum quidem de iis, quæ Cardina-
 lis de Althan Cæsaris nomine sum-
 mo Pontifici exposuerat, tenebatur
 silentium; postquam vero hujus negotii
 notitia tam in Galliis, quam alibi pu-
 blica fuerat facta, Aulæ Cæsareæ Mi-
 nistri indignatione commoti Abbatem
 qui Leodiensis Episcopi causas Viennæ
 procurabat, adesse jusserunt, ex
 sciscitati, qua via & a quo rei Althani
 deman-